

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อศึกษาผลสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ความสามารถของคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของชุมชน การระดมทรัพยากรในชุมชน และความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแต่ละระดับในจังหวัดพัทลุง และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ความสามารถของคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของชุมชน การระดมทรัพยากรในชุมชน และความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ กับระดับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในจังหวัดพัทลุง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นโรงเรียนทุกสังกัดในจังหวัดพัทลุงทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่ผ่านการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในระดับทอง ระดับเงิน และระดับทองแดง จำนวน 161 โรงเรียน และผู้ให้ข้อมูล คือ ครูอนามัยโรงเรียน ครูผู้สอนในโรงเรียน และบุคลากรสาธารณสุขผู้รับผิดชอบโรงเรียน จำนวน 483 คน ซึ่งเลือกโดยระบบตามคุณสมบัติ

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ความสามารถของคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของชุมชน การระดมทรัพยากรในชุมชน และความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยวิธีการทดสอบซ้ำ (test-retest reliability) ได้ค่าความสอดคล้องของคะแนนในการวัดซ้ำ (percent of agreement) ของแบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ความสามารถของคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของชุมชน การระดมทรัพยากรในชุมชน และความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เท่ากับร้อยละ 97, ร้อยละ 84, ร้อยละ 93, ร้อยละ 94 และร้อยละ 97 ตามลำดับ และ 2) แบบประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของกรมอนามัย (2548) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติไคสแควร์

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพผ่านการประเมินในระดับทองมากที่สุด (ร้อยละ 61.5) รองลงมาคือระดับทองแดง (ร้อยละ 20.5) และระดับเงินน้อยที่สุด (ร้อยละ 18.0)
2. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนที่ผ่านการประเมินในระดับทองและระดับเงินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, $SD = 0.58$; $\bar{X} = 3.97$, $SD = 0.65$) สำหรับที่ผ่านการประเมินในระดับทองแดงอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.65$, $SD = 0.60$)
3. ความสามารถของคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนทั้งโรงเรียนที่ผ่านการประเมินในระดับทอง ระดับเงิน และระดับทองแดง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.58$, $SD = 0.68$; $\bar{X} = 3.58$, $SD = 0.56$; $\bar{X} = 3.12$, $SD = 0.69$)
4. การมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งโรงเรียนที่ผ่านการประเมินในระดับทอง ระดับเงิน และระดับทองแดงอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.56$, $SD = 0.63$; $\bar{X} = 3.62$, $SD = 0.55$; $\bar{X} = 3.15$, $SD = 0.62$)
5. การระดมทรัพยากรในชุมชนทั้งโรงเรียนที่ผ่านการประเมินในระดับทอง ระดับเงิน และระดับทองแดง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.53$, $SD = 0.60$; $\bar{X} = 3.55$, $SD = 0.57$; $\bar{X} = 3.05$, $SD = 0.67$)
6. ความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพทั้งโรงเรียนที่ผ่านการประเมินในระดับทอง ระดับเงิน และระดับทองแดง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$, $SD = 0.70$; $\bar{X} = 3.33$, $SD = 0.71$; $\bar{X} = 2.81$, $SD = 0.70$)
7. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ความสามารถของคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของชุมชน การระดมทรัพยากรในชุมชน และความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์กับระดับการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ความสามารถของคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของชุมชน การระดมทรัพยากรในชุมชน และความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพกับระดับการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ความสามารถของคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของชุมชน การระดมทรัพยากรในชุมชน และความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เป็นปัจจัยที่ช่วยพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. ควรอบรมผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อสร้างทัศนคติให้เห็นความสำคัญของการสร้างสุขภาพ
2. ควรพัฒนาทักษะด้านการบริหารจัดการให้แก่คณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน เพื่อให้มีความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมพิจารณาปัญหาต่างๆ และแก้ปัญหาเฉพาะอย่างหรือปัญหาทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. การจัดกิจกรรมต่างๆ ควรสร้างแรงจูงใจให้เกิดความร่วมมือจากองค์กรต่างๆ ในชุมชนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเครือข่ายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
2. ควรมีการศึกษาประสพการณ์การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินในระดับทองเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก
3. ควรศึกษารูปแบบการทำงานของคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน ต่อความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
4. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาเครือข่ายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เพื่อให้สามารถดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพได้อย่างยั่งยืน